

*Nyttig møte mellom STERF
og nordiske myndigheter om
plantevernmidler*

Fortsatt stort behov for opplæring i
INTEGRERT PLANTEVERN
på golfbanene

By Trygve S. Aamlid, Bioforsk

Nyttig møte mellom STERF og nordiske myndigheter om plantevernmidler

Av Trygve S.Aamlid

Fortsatt stort behov for opplæring i Integrert Plantevern på golfbanene

Uavhengig av EU-medlemskap er nå alle de fem nordiske land i ferd med å gjennomføre EUs direktiver og forordninger om godkjenning, markedsføring og bærekraftig bruk av plantevernmidler. Ingen av myndighetene ønsker noe totalforbud, men den praktiske gjennomføringen av EU-direktivet varierer, og vi må også i framtida regne med store forskjeller i hvilke plantevernmidler som er tilgjengelig på golfbaner i de fem nordiske land. Dette kom fram da STERF den 27.mai inviterte de fem nasjonale tilsynsmyndighetene til et kontaktmøte i København om integrert plantevern og bruk av plantevernmidler på golfbaner i Norden.

STERF's program for Integrert Plantevern på golfbaner ble vedtatt allerede i 2010 som en direkte respons på EU-direktivet om bærekraftig bruk av plantevernmidler. Året etter ble det med støtte av Jordbruksverket i Sverige utarbeidet 20 faktaark om ugras, sjukdommer og skadeinsekter, samt om optimal gresskjøtsel på golfbaner og i andre grøntområder. Disse faktaarkene har siden vært brukt aktivt i de obligatoriske kursene for greenkeepere som trenger autorisasjonsbevis for bruk av plantevernmidler. Faktaarkene kan lastes ned fra STERFs hjemmeside www.sterf.org og anbefales for alle banearbeidere.

Streng og detaljert praktisering av regelverket i Danmark

Av de nordiske land er det bare Danmark som har tallfestet et konkret mål om redusert bruk av plantevernmidler. Her er målet at den totale miljøbelastningen ved bruk plantevernmidler skal reduseres med 40 % fra 2011 til 2015. Selv om dette målet også gjelder for landbruket, er det bare for golfbaner at politikerne har innført øvre grenser for hvor mye plantevernmiddel den enkelte bane kan bruke. Her gjelder såkalte 'belastningstak' for ugrasmidler, soppmidler og insektmidler

på greener, teesteder, fairwayer, semi-rougher, høyrougher og veier/naturområder (totalt 3 x 6 er = 18 grenseverdier). Danskene har de siste åra åpnet for bruk av flere nye plantevernmidler, og hvert enkelt middel ha fått en belastningstall ut fra hvor skadelig det anses å være for miljøet. Dette har blant annet ført til at danske greenkeepere nå ikke bare bruker ugrasmidlet Starane / Tomahawk, men også minimidlene Hussar og Express, som har lavere belastningstall.

Greenkeeperforeningene i Danmark, Sverige og Norge var representert på møtet, og fra styret i DGA fortalte Per Sørensen at det var utviklet et obligatorisk rapporteringsprogram 'Greendata' som greenkeepere også kan bruke til å planlegge sin bruk av plantevernmidler slik at de oppnår størst mulig effekt innenfor de gjeldende belastningstak. Per var positiv til den nye ordningen, og han syntes ikke det var vanskelig å holde seg innenfor de ulike belastningstak på sin bane Sydsjælland. Undersøkelser viser likevel at denne oppfatningen kun deles av ca 40 % av de danske greenkeeperne, mens de resterende 60 % mener ordningen er for lite fleksible og at det er vanskelig å overholde belastningstakene. Dette gjelder særlig om det oppstår behov for insektmidlet Merit Turf mot larver av oldenborre (dansk: gåsebiller).

Autorisasjonsbevis og videregående opplæring i IPM for greenkeepere

For å få lov til å bruke plantevernmidler i Sverige kreves et fire dagers grunnkurs med eksamen, samt at man deltar på et oppfriskningskurs hvert femte år. I Norge er man i ferd med å lage en on-line variant der greenkeepere kan fornye sine autorisasjonsbevis ved å bestå en eksamen på internett. I Danmark har man gått i motsatt retning: Der er det nå blitt krav et obligatorisk 10 dagers kurs før første gangs godkjenning, og i tillegg vil det heretter bli avholdt årlige kurs med frivillig videreutdanning av greenkeepere i IPM på golfbaner. Det første av disse kursene ble gjennomført sist vinter med deltagelse av ca 25 greenkeepere, og responsen var positiv. Her er det nå behov for å få skreddersydd mer avansert undervisningsmaterieell, og myndighetene vil gjerne samarbeide med STERF om dette.

Behov for opplæring av kommunalt ansatte i Sverige

Av de nordiske land er det bare Sverige som har kommunal beslutningsmyndighet

Deltakere på møtet mellom STERF og nasjonale tilsynsmyndigheter i ivrig diskusjon om bærekraftig bruk av plantevernmidler på golfbaner i Norden. Deltakere på møtet var Agne Strøm fra Norwegian Greenkeeper Association, Ilkka Kaivosoja fra Finska Golförbundet, Torhild Tveito Compaore fra Mattilsynet i Norge, Bruno Hedlund fra STERF/Svenska Golförbundet, Pål Melbye fra Norges Golförbund, Torben Kastrup Petersen fra Dansk Golfunion, Per Sørensen fra Danish Greenkeeper Association, Stefan Nilsson fra Swedish Greenkeeper Association, Maria Strandberg fra STERF, Magnus Sandström fra Jordbruksverket i Sverige, Bjørn Gunnlaugsson fra Environment Agency of Iceland, Anita Fjelsted fra Miljøstyrelsen i Danmark og Trygve S. Aamlid fra Bioforsk i Norge. Foto: Torbjørn Kastrup Petersen.

når det gjelder plantevernmidler. Her er det nå forbudt å bruke plantevernmidler på golfbaner med mindre den enkelte kommune har gitt en konkret tillatelse til bruk av det enkelte preparat. Dette innebærer stort behov for opplæring av kommunale saksbehandlere som i mange tilfeller verken kjenner golfen eller de vanligste skadegjørere på golfbanene. Et særlig behov er det for rådgivning om faren for utlekking av plantevernmidler til lokale vassdrag etter til bruk på golfbanene. Her kan et sammendrag av tidligere studier av de aktive stoffene i Amistar, Sportak, Banner Maxx og Headway lastes ned fra

www.sterf.org, men vi mangler tilsvarende kunnskap om Medallion og nye potensielle plantevernmidler.

Gjensidig anerkjennning betyr ikke felles godkjenning

EU-regelverket deler Europa i tre soner når det gjelder godkjenning av plantevernmidler. Sammen med Estland, Latvia and Litauen utgjør Finland, Sverige, Danmark, Norge og Island den nordisk/baltiske sonen. Målet er unngå dobbeltarbeid ved at hvert enkelt land i størst mulig grad

anerkjenner de effektivitetsforsøk, avrenningsstudier og risikovurderinger som er gjennomført i nabolandene. På denne måten håper man å få ned saksbehandlingstiden som går med til godkjenning eller avvisning av nye plantevernmidler. Konkrete tidsfrist er innført både når det gjelder nye aktive stoffer og nye formuleringer/handelspreparater.

Men prinsippet om gjensidig anerkjennning av datagrunnlag og forsøksresultater gir ingen garanti for at de samme preparat vil bli godkjent til bruk på golfbaner i alle de nordiske land. Det vil fortsatt være opp til nasjonale myndigheter å ta den endelige avgjørelsen, og her vil vurderingene være ulike. Danmark legger for eksempel stor vekt på å unngå preparater som er utsatt for infiltrasjon til grunnvannet, da dette er landets viktigste drikkevannskilde. Norge vil på grunn mer nedbør, variert topografi og større vekslinger mellom frost og tining og legge større vekt på overflateavrenning.

Nye regler for fosfitt og biostimulanter

Ifølge EU-regelverket skal alle produkter som markedsføres for å forebygge eller bekjempe sykdommer regnes som plantevernmidler. Dette gjelder for eksempel alginater eller andre 'plantestyringsmidler' som påstås å framkalle sykdomsresistens. Produkter som utelukkende brukes for å bedre gressets opptak av næringsstoffer eller toleranse overfor abiotisk stress (tørke, varme, frost, slitasje, oversvømmelse, isdekke m.m.) skal derimot fortsatt kunne selges som biostimulanter.

Ifølge EU's definisjon skal preparater som brukes for å fjerne dogg på bladverket regnes som plantevernmidler dersom formålet er å hindre sopputvikling. De fleste vætmidler ('soil surfactants') vil derimot sannsynligvis gå klar av regelverket da deres primære funksjon er å regulere vanninnholdet i jorda, ikke å forebygge eller å bekjempe sykdom. Her vil det i framtida være viktig med en god dialog mellom STERF og tilsynsmyndighetene, slik at feilaktige avgjørelser unngås.

Helt konkret har EU bestemt at alle fosfittprodukter skal betraktes som plantevernmidler, og her var de nasjonale myndighetene klare på at kontroller ville bli gjennomført i golfbransjen.